

Praca na konkurs

„Ad fontes! Odkrywamy tajemnice Kalisza i regionu kaliskiego”

Kultura ludowa w powiecie kaliskim – cz. II

Autorki

Amelia Biernacik

Agata Głąb

Alicja Langa

Opiekun

Alicja Krajewska

Szkoła Podstawowa w Brzezinach

Przy muzyce

KAPELA

LUDOWA

 "BRZEZINY"

Kapela Ludowa Brzeziny

<https://brzeziny-centrumkultury.pl/kapela-ludowa-brzeziny/>

Kapela Ludowa Brzeziny

Kapela powstała w 1977 roku z inicjatywy grupy muzykantów – Ignacego Focha, Józefa Więćława, Mirosława Biernacika i Lucjana Dymarczyka.

Pierwszymi jej członkami byli:
Ignacy Foch – skrzypce,
Leon Lewandowski- skrzypce,
Józef Antczak – skrzypce,
Zdzisław Siudy – skrzypce,
Władysław Nowak – skrzypce,
Józef Piskuła – harmonia,
Józef Więćław – harmonia,
Lucjan Dymarczyk – akordeon,
Mirosław Biernacik- klarnet,
Józef Jangas – kornet,
Jerzy Malinowski – akordeon,
Julian Zadka- bębenek ze stalką.

<https://www.facebook.com/photo?>

[fbid=875007044665813&set=pcb.875008397999011](https://www.facebook.com/photo/?fbid=875007044665813&set=pcb.875008397999011)

Kapela Ludowa Brzeziny

Jedno z pierwszych zdjęć Kapeli Ludowej Brzeziny

Kierownikiem i instruktorem muzycznym początkowo był Ignacy Foch, od 2010 roku jest nim Lucjan Dymarczyk.

[https://www.facebook.com/photo?
fbid=875007044665813&set=pcb.875008397999011](https://www.facebook.com/photo?fbid=875007044665813&set=pcb.875008397999011)

Kapela Ludowa Brzeziny

OSIĄGNIĘCIA

- Ogólnopolski Festiwal Kapel i Śpiewaków Ludowych w Kazimierzu – I nagroda (1997), III (2013), II (2019);
- I Przegląd Zespołów Folklorystycznych Polski Środkowej w Brzezinach k. Łodzi (2000) – II miejsce;
- II Międzynarodowy Przegląd Zespołów Artystycznych w Polanicy-Zdrój (2001) – specjalne wyróżnienie;
- Wojewódzki Przegląd Folklorystyczny w Nowym Tomyślu nagroda (2003), I nagroda (2009), w Dziekanowicach II (2017), w Szreniawie II (2018);

<https://brzeziny-centrumkultury.pl/kapela-ludowa-brzeziny/>

Kapela Ludowa Brzeziny

Występ z okazji 25-lecia zespołu

<https://brzeziny-centrumkultury.pl/kapela-ludowa-brzeziny/>

OSIĄGNIĘCIA

- Spotkania Folklorystyczne Polski Centralnej „Od Kujawiaka do Oberka – autentyzm i inspiracje” w Sieradzu: I nagrody (2010, 2011, 2018), II nagrody (2008, 2010, 2011, 2018, 2019), III nagrody (2006, 2008, 2011, 2015, 2016);
- Biesiada Folkloru Ziemi Kaliskiej – nagroda (1982, 1984, 1985, 1988, 1994, 1996, 1998, 2002), I nagrody (1992, 2004, 2006, 2008, 2010, 2012, 2014, 2016, 2018, 2020, 2022, 2024), II nagrody (2008, 2010, 2014, 2018, 2020, 2022, 2024), III nagrody (2008, 2012);
- I Konecki Przegląd Kapel i śpiewaków Ludowych w Końskim (2023) – I miejsce skrzypka – Zbigniewa Witkowskiego i wyróżnienie dla Kapeli Ludowej Brzezin

Kapela Ludowa Brzeziny

ZASZCZYTNE TYTUŁY:

- Medale MERITIS PRO FALIMIA – Ministra Pracy i Polityki Społecznej przyznane w 45-tą rocznicę powstania dla każdego z instrumentalistów Kapeli Ludowej Brzeziny
- Dyplom Honorowy Ministra Kultury i Sztuki oraz Wojewody Kaliskiego;
- Odznaka Honorowa „Za Zasługi dla Województwa Wielkopolskiego” (2003);
- Złoty Krzyż Zasługi dla Ignacego Focha oraz trzy Srebrne Krzyże Zasługi dla członków Kapeli Leona Lewandowskiego, Józefa Antczaka i Józefa Więclawa – za pielęgnowanie tradycji i wartości ludowych (2008);
- Medal „Zasłużony dla Kultury Polskiej” (2012);
- Medal „Zasłużony dla Powiatu Kaliskiego” (2017)

<https://brzeziny-centrumkultury.pl/kapela-ludowa-brzeziny/>

Kapela Ludowa Brzeziny

Lucjan Dymarczyk:

Gramy na dożynkach, a także w czasie Gminnego Dnia Seniora. Kiedyś były modne przygrywki dla panny młodej, dlatego zapraszamy jesteśmy do kontynuowania tej tradycji i występu przed domem panny młodej. Czasem pokazujemy się w szkole: przywozimy dawne instrumenty i gramy na nich muzykę ludową. Dzieci patrzą na nas z zaciekawieniem.

<https://wielkopolskahistorycznie.pl/2021/06/24/muzyka-ludowa-brzeziny-cz-1/>

<https://brzeziny-centrumkultury.pl/kapela-ludowa-brzeziny/>

Kapeła Ludowa Brzeziny

Leon Lewandowski

(ur. 1926 we wsi Pałka, zm. 26 marca 2021)

- Skrzypek ludowy, solista oraz członek kapeli „Brzeziny”
- Laureat Nagrody im. Oskara Kolberga (2019).
- W grze na skrzypcach był samoukiem – uczył się grać, słuchając gry innych muzykantów.
- Jako kilkunastoletni chłopiec grał na skrzypcach do tańca polki, oberki, owijoki sam i w kapeli z 2-strunnymi basami dłubanymi.

Kapela Ludowa Brzeziny

Leon Lewandowski

- Występował na Festiwalu „Wszystkie Mazurki Świata.
- W 2018 roku został objęty programem „Mistrz Tradycji” MKiDN.
- W ostatnich latach jego życia wydano dwie płyty CD z jego nagraniami solowymi oraz z towarzyszeniem kapeli.
- W 2019 roku płyta z jego muzyką otrzymała nagrodę Fonogram Źródeł.

Kapela Ludowa Brzeziny – instrumenty

Kapela Ludowa Brzeziny kultywuje folklor kalisko-sieradzki, członkowie kapeli grają na instrumentach występujących w tradycji obu regionów.

Są to przede wszystkim:

- **skrzypce,**
- **bęben ze stalką,**
- **dwustrunowy bas kaliski,**
- **harmonia guzikowa.**

Kapela Ludowa Brzeziny – instrumenty

Na szczególną uwagę zasługuje instrument smyczkowy **bas kaliski** z ok. 1880 roku:

- W całości wydłubany z pnia wierzby lub topoli.
- Charakterystyczna krótka, gruba szyjka i inne elementy o niezachowanej proporcji wymiarów.
- Posiada dwie struny z jelit lub jedną jelitową a drugą stalową, które dostraja się do dźwięków d-a małej oktawy według trzeciej i drugiej struny skrzypiec.

Pan Lucjan Dymarczyk

<https://wielkopolskahistorycznie.pl/>

2021/06/24/muzyka-ludowa-brzezin-cz-1/

Kapela Ludowa Brzeziny – instrumenty

Bas kaliski

Stanisław Maślak pokazuje XIX-wieczne basy po dziadku (Badania Terenowe, Kaliskie, Pieczyska 2015).

Fot. Mateusz Raszewski

Kapela Ludowa Brzeziny – instrumenty

Pan Lucjan Dymarczyk

<https://wielkopolskahistorycznie.pl/2021/06/24/muzyka-ludowa-brzezin-cz-1/>

Harmonia guzikowa „Warszawianka” to instrument ręcznie wykonany, pochodzący z 1932 roku.

Harmonia ma swoisty strój jednorodny oraz 24 guziki basowe.

Kapela na swych instrumentach gra polki, oberki, owijoki oraz stare melodie, wszystkie te utwory wykonuje ze słuchu.

- Portki (w lecie Iniane w kolorze czarnym lub granatowym, w zimie z przeróbkowych lub wielobarwnych w drobne paseczki).
- Koszula Iniana.
- Kaftan, czyli „spancer” w kolorze czerwonym, zapinany na guziki, z wykładanym kołnierzem lub stójką.
- W wełniakach sieradzkich dominuje czerwień przedzielana paskami czarnymi, fioletowymi, zielonymi.
- Nakryciem głowy, w zależności od pory roku, jest kaszkiet, czapka luśnowana na zimę – maciejówka lub kapelusz słomkowy w lecie.
- Obuwie - buty ze skóry z długimi cholewami, do których wkładane są nogawki portek.

Źródła:

<https://wielkopolskahistorycznie.pl/2021/06/24/muzyka-ludowa-brzezin-cz-1/>

<https://brzeziny-centrumkultury.pl/kapela-ludowa-brzeziny/>

Źródło: Śpiewnik ludowy Pieśni z płyty Biesiady Folkloru Ziemi Kaliskiej 1998 –2014 pod redakcją Anny Gałczyńskiej, Centrum Kultury i Sztuki w Kaliszu 2020

<https://www.youtube.com/watch?v=HeC6laTzHxk>

<https://muzykatradycyjna.pl/do-czytania/jedziemy-kaliska-szkola-tradycji/>

<https://www.facebook.com/photo?fbid=875007044665813&set=pcb.875008397999011>

<https://www.festivalmazurki.pl/project/leon-lewandowski-3/>